

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	8,67 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 stronice 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gułdach. Tłumaczenia i ogl. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Ozwartek: Juljusza p.
Piątek: Justyny.

CHOJNICE, piątek, dnia 13. kwietnia 1928 r.

Słońca wschód 5.09 zachód 18.53.
Księżycy wschód 2.10 zach 9.35.

Zwłastany walki kulturalnej w Polsce.

Poniżej podajemy wniosek „Wyzwolenia” w Sejmie, domagający się skasowania tych swobód, jakie ma w Polsce obecnie jeszcze Kościół katolicki dla obrony wiary św. i religji w życiu publicznym. Na podstawie Konstytucji i zawartego ze Stolicą św. konkordatu czyli umowy wzajemnej o prawach Kościoła św. w Polsce, ma duchowieństwo prawo występować w obronie praw wiary św. i religji wszędzie i to nie tylko w kościele, oraz na wiecach i zebraniach, ale równocześnie przy pomocy wszelkich środków, stojących mu do rozporządzenia, a zatem i przy pomocy Listów pasterskich. Za pomocą takiego oto Listu pasterskiego zgromił Ks. Biskup Łukomski z Łomży swych diecezjan za to, że przy wyborach oddali częściowo swe głosy na wrogów Kościoła katolickiego i zarządził w obec nich nawet środki pokutne celem przywrócenia ich do upamiętania. Wśród wrogów Kościoła św. zawrzało naturalnie jak w ulu. Zrobili oni z tego pierwszorzędą sprawę polityczną i dochodzą do wniosku, że będzie potrzebny powoł rozdział Kościoła św. od państwa, ponieważ duchowieństwo katolickie miesza się do spraw państwowych i może utrudniać rządowi pożyteczną politykę.

I tu wychodzą szydła z mlecha, a zarazem diabelskie pazury jawnych i ukrytych wrogów Kościoła św. O prześladowaniu Kościoła św. w Meksyku, o katowaniu wiernych sług Jego, o barbarzyństwach wszelakich, niema w gazetach masonskich ni słowa. Zaden poseł z naszych lewicowych stronnictw, czy one nazywają się Partią Chłopską, czy „Wyzwoleniem”, czy partią socjalistyczną, nie stracił dotąd słowa na potępienie tej krwawej prześladowczej polityki antykatolickiej w Meksyku, gdy jednak polski Biskup katolicki męskim głosem zgał swych wiernych za to, że oddali w części swe głosy na wrogów Kościoła św. rozległ się po całym kraju chichot potępiaczy masonów i ich sprzymierzeńców, a rychło patrzyli zawtóruje im do chóru stępa państwa zagranicznego.

Gazeta półurzędowa „Epoka”, obsługiwana prawie wyłącznie przez Żydów - redaktorów, domaga się nawet usunięcia Ks. Biskupa. To się nazywa wolnością religijną. Gdy biskup z urzędu swego wystąpi w obronie wiary św. z potępieniem stronnictw liberalnych i masonizujących, natenczas rozlega się hasło: „Ustrzyżęgo”. Domaga się nawet jego ustąpienia, stawia się w Sejmie wnioski przeciw „uciskowi” sumienia wyborczego ze strony duchowieństwa katolickiego i domaga się ukrócenia mu cugli w interesie rzekomo państwa. Ale gdy Stolica św. wystąpi przeciw uciskowi sumienia katolickiego w Meksyku i domaga się obrony praw, przysługujących Kościołowi św., wówczas odpowiada się Jej milczeniem. Nawet te wszystkie pięknie brzmiące Ligi Praw Człowieka udają, że tego nie słyszą.

A co to Ks. Biskup Łukomski zrobił tak zdroźnego? Oto napisał w swym Liście:

„Władza kościelna nie uprawia agitacji wyborczej, ani wysuwa też list wyborczych takich lub owych, ani posługuje się

O podróży ministra Zaleskiego do Rzymu.

We francuskich gazetach podróż ministra Zaleskiego nie znajduje wielkiej radości. Piszą, że znaczenie jej nie jest tak doniosłe, jak piszą gazety włoskie i inne. Coprawda przyjeżdża obecnie spora ilość ministrów zagranicznych rozmaitych państw do Rzymu, ale nie dla tego, ażeby zawierać z Włochami sojusze lub przewracać polityczne stosunki w Europie, ale ażeby szukać niejako pewnego pokrzepienia w obecnym przygnębieniu moralnym, w jakim żyje Europa. Szukają jakoby lekarstwa w nowej religji narodowej, jaką jest faszyzm. Tymczasem nikt rozsądny nie powie, ażeby faszyzm był przydatny innym narodom, jak Grecji, Turcji, Polsce, Węgrom, Rumunii i innym krajom, które zajeżdżają do Rzymu. Narody słabsze są niezadowolone z obrony ich interesów przez Ligę Narodów i dla tego jeżdżą do Włoch nie dla tego, ażeby się z nimi bratać, ale ażeby wyrazić na tej urodzie niezadowolnienie z polityki Ligi.

Podobnie się ma z podróżą wysłannika Waldemarsa do Rzymu. Poseł litewski Sidlikauskas pojechał do Rzymu poprosić dlatego, ponieważ Waldemaras oczekuje w swej polityce przeciw Polsce od Mussoliniego widocznie czegoś więcej, aniżeli od Niemiec i Rosji.

Widać z powyższego, że Francja jest z podróży ministra Zaleskiego do Włoch niezadowolona.

Za to gazety włoskie zachwycają się coraz więcej. Widać, że zbliznienie Polski do Włoch pochlebia im. Gazety piszą, że minister Zaleski wraz z marszałkiem Piłsudskim u siebie prowadził europejską politykę, która pomnaża znaczenie Polski w Europie. Minister Zaleski jest zresztą tym ministrem, co potrafił zadzierzgnąć w r. 1922 węzły przyjaźni pomiędzy Włochami i Polską i co ją rozwija i pogłębiać potrafi. Polska dąży do pokoju, ale do pokoju, opartego na sile swego wojska i swego międzynarodowego znaczenia.

Niemcy o wizycie min. Zaleskiego.

Gazety niemieckie podnoszą, że wizyta ministra naszego w Rzymie jest najważniejszym wypadkiem w polityce ostatniego tygodnia i podnieś on znaczenie Polski w Europie, chociażby z konferencji z Mussolinim nie wyszło nic uchwytne. W każdym razie istnieje tu ukryty zamiar Polski, ażeby przy pomocy tej wizyty umocnić pozycję Polski i jej granice przez wciągnięcie Włoch w ramy dobrych sprzymierzeńców. Oczywiście, że w tych

głosach niemieckich przebiega także dużo złośliwej chytryści, ażeby Polsce zaszkodzić. I tak piszą, że Włochy chciały wciągnąć Polskę w blok dla osłabienia Małej ententy i zaszachowania Czechosłowacji, najważniejszej sojuszniczki Jugosławii, co się jednak nie udało, bo min. Zaleski zamieścił we „Frankfurter Zeitung” zawczasu artykuł, że życzy Małej entencie jak najdłuższego życia i najlepszego rozwoju.

Szeregowanie się mniejszości w Prusach.

Na konferencji delegatów mniejszości w Prusach, do których zaliczają się głównie Polacy, a następnie Serbo-Luzycanie, Duńczycy i Fryzowie, uchwalono przy nadchodzących wyborach do sejmiku pruskiego i rajchstagu odnowić wspólny front wyborczy. Do sejmiku pruskiego stać będzie z listy państwowej na pierwszym miejscu jak dotąd poseł polski Jan Baczewski, na 2 miejscu sekretarz

związków polskich w Opolu p. Stefan Szczepaniak, na 3 miejscu postawiono Duńczyka, na czwartym Serbo-Luzycanina. Do rajchstagu 1 i 2 miejsce zajmą również Polacy i to generalny sekretarz związkowy dr. Jan Kaczmarek oraz Stefan Szczepaniak, 3, 4 i 5 miejsce pozostawiono Serbo-Luzycaninowi, Duńczykowi i Fryzowi.

Proces przeciw niemieckim inżynierom.

Do niemieckiej „Germanji” donoszą, że aresztowanych inżynierów niemieckich przewieziono we wielkiej tajemnicy do Moskwy, gdzie wagon otoczył natychmiast gęsty zastęp czekistów. Inżynierów odstawiono do więzienia w Lublance. Akta procesowe zostały już zamknięte.

Widać, że śledztwo przeciw inżynierom źle wypadło i że są jakieś większe dowody ich winy, skoro ich odstawiono do więzienia głównego politycznego, z którego więźniowie wędrują przeważnie na śmierć.

agentami i pieniędzmi. Przestrzega tylko przed stratami religijnymi i nawołuje swoich wiernych do obowiązku wybrania posłów, którzy dają pewność poszanowania wiary i Kościoła. Gdyby Sejm zajmował się tylko sprawami doczesnymi obywateli, władza kościelna pozostawałaby bezstronna i trzymałaby się zdala od waśni wyborczych. Ponieważ atoli Sejm wkracza także w dziedzinę wiary i Kościoła, ponieważ chce wpływać na życie religijne narodu, ponieważ uchwała usta-

wy, wnioskując w działalność kościelną, musieli Biskupi wezwać wyborców do niewybrania posłów, przeciwnych dobru religijnemu katolików i swobodnemu działaniu Kościoła.

I o to toczy się tak wściekła walka w obozie tych, którym tu na pięty nadeptano. Ks. Biskup powiada: Wybierajcie na posłów ludzi wiernych Kościołowi, ponieważ Sejm jest przedstawicielstwem narodu i trzeba zatem od nich żądać, ażeby bronili Kościoła św. I w tem do-

patrują się wrogowie Kościoła grzechu ciężkiego. „Co — Sejm ma być katolicki — ma bronić interesów Kościoła św. na komendę Biskupów? Sejm ma być spowiednicą, w której mają zasiadać posłowie, co mają najpierw oirzymać na poselstwo rozgrzeszenie od Ks. Biskupów? Nie! na to Sejm nie jest! Nim komenderuje nie Kościół i Jego sługi, ale nim komenderują tylko ci, których lud wybrał, czy oni się Biskupom podobają, czy nie”.

I oto zjawili się w Sejmie dwa wrogie wnioski, jeden w imieniu socjalistów, a drugi w imieniu „Wyzwolenia”. Poniżej podajemy wniosek „Wyzwolenia”, przedłożony przez znanego przeciwnika wpływów kościelnych posła Putka. Podajemy ten wniosek na innym miejscu w całej rozciągłości, ażeby nasi czytelnicy zrozumieli, jak daleko doszedł już w Polsce ruch przeciw Kościołowi św. i Jego urządzeniom. Przed kilku laty wniosek podobny byłby jeszcze niemożliwy. Nasamprzód była w Sejmie większość szczerze katolicka, a powtóre w narodzie byłby się odezwał głośny protest oburzenia. A dziś? Zle już, że naród szczerze katolicki, jakim jest nasz naród, że naród, który buduje wciąż jeszcze ofiarnie kościoły, że ten naród posłał do Sejmu większość, niezłomną a nawet wroga wpływom Kościoła św. Czy ten naród nasz zdobędzie się na silne potępienie zakusów przeciw Kościołowi św.? Mamy nadzieję, że Bóg nam jakoś pomoże odwrócić nadchodzące powoli niebezpieczeństwo. Spodziewać się należy, że znajdzie się większość, która wniosek antyreligijny odrzuci.

Wniosek „Wyzwolenia” za swobodą dla wszelkich sekt religijnych.

Poseł Putek z „Wyzwolenia” postawił w Sejmie wniosek celem uchwalenia ustawy, omawianej przez nas w artykule wstępnym, która tak oplewa:

Art. 1.

Związkom religijnym, oraz duchownym, urzędnikom i sługom tychże związków nie wolno czynić użytku z przysługującej im władzy wyznawczej w tym celu, aby członkom związku religijnego przeszkadzać w swobodnym wykonywaniu praw obywatelskich, a w szczególności, także nakłaniać ich pod grozą kar i represyj przewidzianych w nauce i przepisach związku religijnego, aby przysługujące im publiczne prawo wybierania i prawo głosowania wykonywali w pewnym oznaczonym kierunku.

Osoby wymienione nie mogą też grozić temi karami lub innymi represjami ani też kar i represyj tych stosować z tego powodu, iż członkowie zw. religijnego prawo obywatelskie, a w szczególności także prawo wyborcze w pewnym kierunku wykonalni albo też go nie wykonalni.

Art. 2.

Duchownym, urzędnikom i sługom związków religijnych zakazuje się omawiania spraw politycznych, a w szczególności także spraw związanych z wyborami do Sejmu, Senatu i ciał samorządowych w budynkach i na miejscach służbie religijnej poświęconych oraz na zebraniach o charakterze religijnym gdziekolwiek odbywanych.

Art. 3.

Duchowni, urzędnicy i słudzy związków religijnych, nie stosujący się do zakazów w art. 1 i 2 niniejszej ustawy zawartych, dopuszczają się przekroczenia, za które będą karani grzywną od 100 zł do 1500 zł, albo karą aresztu od tygodnia do trzech miesięcy.

Skazanie pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do Sejmu i Senatu i ciał samorządowych przez okres czasu 5 lat, nadto skazany traci przez ten sam okres czasu prawo pobierania uposażenia z funduszków dostarczanych na ten cel związkom religijnym przez Państwo.

Sciganie przestępstwa następuje z urzędu, albo też na wniosek zainteresowanej strony prywatnej.

Orzecznictwo o winie i karze podlega właściwości sądów.

Art. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

SPRAWY POLSKIE.

Jaką będzie przyszła wojna.

Znany generał Seeckt, który przed wojną był w Poznaniu komenderującym generałem korpusu niemieckiego, zaś po wojnie był naczelnym dowódcą „Reichswehry” i właściwym twórcą nowoczesnej armii niemieckiej wygłosił w „Deutsche Gesellschaft” wykład o nowoczesnych armiach. Powiada on, że w przyszłych wojnach nie będzie rozstrzygała ilość żołnierzy, ani też armie lądowe. Zależne one będą od ataków armii lotniczych na punkty, ważne dla mobilizacji. Kto wówczas będzie pierwszym w uruchomieniu armii, ten może już zaraz w początkach odnieść stanowcze zwycięstwo. Oddziały lotnicze mogą zatem odegrać rozstrzygającą rolę przy mobilizacjach. Armia, która potrafi wplurw zmobilizować swe siły, może liczyć na zwycięstwo, choćby była nawet mała.

Oczywiście, że mówiąc o takiej armii miał gen. Seeckt na myśli armię niemiecką, która liczy „tylko” — co prawda — na papierze 100 tysięcy ludzi, za to posiada wielką obfitość oddziałów lotniczych, przy pomocy których zamierza zniszczyć nieprzyjaciela. A tym nieprzyjacielem może znowu być tylko albo Polak, albo Francuz.

Tak to postępują Niemcy. Z jednej strony krzyczą, że mając małą armię, muszą się domagać rozbrojenia narodów, jak to czynił niedawno minister Stresemann w Genewie, bo muszą się lękać napadu ze strony silniejszych sąsiadów. Równocześnie zaś ich generalowie gadają na ucho, że wystarczy mała armia na pobocze nieprzyjaciela, byle miała dobrze zorganizowane lotnictwo na pobocze nieprzyjaciela. Jakże tu Niemcom wierzyć?

Nieproszeni goście dzielą się Polską ze Żydami.

Redaktor monarchistycznego „Słowa”, wychodzącego we Wilnie p. Mackiewicz,

zostawszy pościem, jeszcze ale zdążył w Sejmie zrobić coś dobrego dla Polski, ale już zdążył pokumać się ze Żydami. Do redaktora żydowskiej gazety „Nowy Dziennik” powiedział tak:

„Jesteśmy w imieniu Jedyńki za nadaniem pełni praw Żydom. A więc przede wszystkim autonomia narodowa w najszerszym zakresie, zorganizowanie szkolnictwa żydowskiego wedle własnego uznania żydowskiego społeczeństwa (Żydom samym musimy pozostawić decyzję co do języka wykładowego: hebrajski czy żydowski). Ja osobiście idę dalej od programu wysuwanego przez koła narodo-wo-żydowskie. Uważam, że Żydom należy pozostawić urzędy sędziów pokoju, czy też sędziów handlowych pierwszej Instancji. Jednym słowem, Żydom powinniśmy stworzyć warsztat kultury narodowej w całym słowa tego znaczeniu.”

Jak widzimy p. Mackiewicz chce dać więcej Żydom, niż żądają tego koła narodowe żydowskie. Jakże Żydom nie ma być w Polsce dobrze, skoro polski poseł pragnie im dać więcej niż tego żądają? Nie dziw tedy, że Żydzi mają odwagę mówić o żydowskim zwycięstwie w Polsce. Czyszy wstyd! I w dodatku pozwala sobie p. Mackiewicz mówić w imieniu całej Jedyńki, czyli Bloku rządowego. Chyba mu tam zmyja głowę. A nasze stronnictwa narodowe dobrze zrobią, aże by zaprzętały patrzeć za wiele do swoich programowych podwórków, a wyjrzały trochę więcej na świat w Polsce i przekonali się, co się tu dzieje. Możeby nareszcie zrozumieli, że zamiast się kłócić o programy na piśmie, byłoby rozsądniej zająć się trochę więcej tem, na co się w Polsce zanosi.

Co nasi Polscy socjaliści na to?

Jeden z głównych przywódców socjalistów niemieckich dr. Breitscheid miał niedawno z związku republikańskim wykład o polityce zagranicznej obecnego rządu niemieckiego.

Breitscheid jest zdania, że rząd niemiecki powinien być już oddawna postarać się o porozumienie pomiędzy Francją a Niemcami, tak samo pomiędzy Niemcami a Polską mogło być daleko spokojniej, aniżeli jest dotąd. Niemcy mogą te zamiary osiągnąć jednakże przez prowadzenie szczerzej polityki pokojowej. Ale nie można się Niemcom dziwić, że nie chcą się pogodzić z obecnym stanem rzeczy na Wschodzie.

Niemcy na obecne granice wschodnie zgodzić się nie mogą, na to żaden rząd niemiecki nie zgodzi się. Ale Breitscheid jest przekonany, że zmiana tych granic da się powoli zatrzeć na drodze pokojowej. Potrwa to długo, ale przy dobrej woli da się wszystko zrobić.

Nie wlemy tylko, jak sobie p. Breitscheid zmianę tych granic przedstawia? Czy chce nam coś oddać, naprzykład Prusy Wschodnie z Mazurami i innymi powiatami polskimi, czy chciałby nam coś zabrać. Wziąć to byśmy wzięli, gdyby nam Niemcy dobrowolnie oddali, ale oddać dobrowolnie — tego żaden członek rozsądny, a tem mniej naród dziś nie robi.

W każdym razie powinni nasi panowie socjaliści pogadać z niemieckimi so-

Ulotnił się przywódca komunistów niemieckich.

Przy przeprowadzeniu z więzienia śledczego do Moabitu czmychnął wybitny komunist niemiecki Branin, słynny z tego, że w kwietniu zeszłego roku urządził napad na dom przywódcy rosyjskiej partii monarchistycznej Freyberga. Ubrał się bowiem w mundur urzędnika kryminalnego i jako taki urządził rewizję u niego, przyczem wpadły mu do ręki ważne dokumenty, które oczywiście zużytkował następnie w interesie komunizmu. Już po aresztowaniu przekonano się, że Braun jest bardzo wybitną figurą

komunizmu w Niemczech, był nie tylko kierownikiem organizacji, ale udzielał kursa wojskowego i był podobno komendantem wojennym całych okręgów. Ze względu na to miał przed sądem odpowiadać za zdradę stanu.

Gdy go sprowadzono do Moabitu, zjawiło się nagle 8 uzbrojonych w rewolwery ludzi, którzy tak szybko Brauna odbili, że nie było nawet czasu na wszczęcie alarmu. Za zbiegiem wysłano listy gończe.

Spisek na życie cesarza japońskiego.

Pokazuje się teraz, że przyczyną tej nagłej naganki na komunistów w Japonii i rozległy zamach na życie cesarza japońskiego. Polieja stwierdziła, że komunizm był w Japonii znakomicie zorganizowany, i że celem jego było dokonanie w naj-

bliższym czasie przewrotu państwowego. Do spryszczenia należało mnóstwo studentów japońskich oraz profesorów. Stwierdzono dalej, że z Rosji nadchodziły na popieranie komunizmu ogromne pieniądze.

cialistami, czy oni polską przyjaźń socjalistyczną chcą wyzyskać jedynie na okrawanie obszaru Polski?

Skarżą się na ucisk, a mają przywileje.

Rząd polski zamierza cofnąć przywileje, jakimi banki niemieckie cieszą się dotąd w Polsce. Otóż na podstawie konwencji genewskiej będą one miały w przyszłości równe prawa z bankami polskimi na podstawie ustawodawstwa bankowego i na podstawie przepisów odnoszących się dla towarzystw zagranicznych.

Bardzo słusznie! Bo inaczej będzie się Niemcom wydawało, że oni są wybranym narodem w Polsce, jak to dziś już Żydzi o sobie sądzą. Jak bowiem oświadczył na zebraniu sjonistów żydowskich ich przywódca Jackan, to Żydzi w Polsce nie tylko się rozmnażają, ale nawet zwyciężają.

Daleko byśmy z tą naszą kochaną Polską zaszli, gdyby Niemcy i Żydzi mieli tu chwalić się, że zwyciężają kosztem gospodarzy, którymi my tu Polacy jesteśmy.

Polska a Mała ententa.

Krótko przed swym odjazdem do Rzymu miał minister Zaleski wywiad z korespondentem rumuńskiej agencji geograficznej Rador o Małej entencie. Powiedział, że sojusz wojenny Polski z Rumunją uważa za wielką zdobycz przymerza obydwóm narodom. Sojusz ten nie przeszkadza Polsce nie tylko popierać Małej Ententy, złożonej z Czech, Jugosławii i Rumunii, ale uważa w niej rolę rolę utrzymania pokoju w Europie na podstawie nienaruszalności i poszanowania istniejących traktatów. Polska ma zatem interes w tem, ażeby ententa tych trzech państw trzymała się jak najdłużej.

Ojciec św. przyjął wycieczkę polską.

Przybyła tu wycieczka polska gimnazjum żeńskiego Plater Zyberkówny w lic-

ble 57 osób. Ojciec Święty przyjął wycieczkę na specjalnej audjencji i zaszczycił ją serdecznym przemówieniem, trwającym kilkanaście minut. W przemówieniu swym Papież m. in. przypomniał różne fakty z okresu swego pobytu w Warszawie. Ojciec św. przemawiał po francusku, wtrącając kilkakrotnie słowa polskie. W pierwszy dzień świąt wycieczka była na specjalnej mszy papieskiej. Uczennice polskie mieszkają w Hospicjum świętej Marty, obok Watykanu i są nader przyjaźnie wszędzie witane przez Włochów.

ZAGRANICA.

Straszna organizacja.

W Ameryce istnieje bojówka Ku-Klux-Klan, która wywiesiła hasło: „Ameryka dla Amerykan.” Wobec tego bojówka ta prześladowa wszystko, co jej zdaniem jest w niezgodzie z interesami Ameryki. W Pittsburgu podczas procesu wyszło na jaw, że na jednym drzewie znaleziono 8 trupów ludzi, pomordowanych przez tę bojówkę. Inni świadkowie zeznawali pod przysięgą, że urządzano nocne wycieczki w celu palenia kościołów i mordowania ludzi.

Tak mija chwala świata.

Rząd sowiecki zamierza pozbyć się resztek rosyjskich klejnotów koronnych w postaci 2000 djamentów wielkości od 1 do 20 karatów, korony cesarskiej, 182-karatowego djamentu „Orłow” oraz 80-karatowy djament cesarza. Za samego Orłowa żąda rząd sowiecki 8 milionów dolarów.

Nowe olbrzymie dzieło kulturalne.

Parlament amerykański uchwalił ostatnio 200 milionów dolarów na budowę kanału w Nicaragua, któryby dla wszechświatowego handlu Ameryki z Europą miał to samo znaczenie, co kanał panamski. Roboty mają się natych-

JULIUSZ VERNE.

W płomieniach indyjskiego buntu.

37)

Tu znalazłem powtórzenie scen z Gaya, lecz w innym guście. Zamiast zielonych lasów jak w Pbalgou było tu tłem widoku święte miasto. Zresztą prawie sceny te same. Tysiące pielgrzymów zalegały wybrzeża, tarasy, schody i schodząc dwoma lub trzema rzędami, pobożnie zanurzali się w wodzie. Nie należy tylko myśleć, że kąpiel ta ich nie kosztowała. Na najniższych stopniach schodów stał strażnicy w czerwonych turbanach ze szpadą przy boku i żądali opłaty; obok nich przemysłni braminni sprzedawali różne przedmioty religijne i dewocjonalja.

Oprócz pielgrzymów kąpielących się, było także bardzo wielu przekupni zajmujących się czerpaniem świętej wody, aby ją następnie sprzedawać w odległych prowincjach półwyspu. Rękojmie autentyczności stanowi dla kupujących pleczę braminów. Zdaje się jednak, że pod tym względem praktykuje się tu oszustwo na wielką skalę, gdyż handel cudowną wodą przybrał kolosalne rozmiary.

— Chybaby wody Gangesu nie wystarczy na tak kolosalne zapotrzebowanie — rzekł Banks.

— Kąpiele te stają się zapewne po wodem licznych wypadków? — zapytałem, bo nie widzę nigdzie żadnych środków ostrożności ani wytrawnych pływaków, powstrzymujących zapędy i ratujących nierozważnych zagorzalców ualesionych prądem fal.

— Wypadki zatonienia zdarzają się bardzo często — odrzekł Banks, ale nikt o to się nie troszczy, bo choć ciało pójdzie na dno, Brahma ocali duszę.

— A krokodyle? — zapytałem.

— Krokodyle zazwyczaj trzymają się zdaleka, przestraszone zglekliwie i wrzawą — odpowiedział mi Banks. Nie tych to potworów lękać się potrzeba, ale raczej złoćcyńców, którzy skradają się i zanurzeni w wodzie, porywają kobiety i dzieci, wydzierając im kosztowności, jakie mają przy sobie. Opowiadają o jednym takim oszuście, który ubrany w przyprawioną sztuczną głowę, udawał długi czas krokodyla i tym sposobem zebrał sobie piękną sumkę; zajęcie to popłatne ale i bardzo niebezpieczne i istotnie został też w końcu zjedzony przez prawdziwego alligatora i znalazłono z niego tylko sztuczną głowę ze skóry, która pływała po powierzchni wody.

Zresztą jest i dość takich zagorzalych fanatyków, którzy umyślnie szukają śmierci w falach Gangesu i czynią to nawet z pewnym obliczeniem na efekt; tak naprzykład wiążą sobie około ciała jakby różaniec z próżnych lecz poowieranych baniek. Woda wciskając się do wnętrza tychże, zanurza pomalą ofiarę przy hucznych oklaskach pobożnych widzów.

Łódź nasza w krótko dowiozła nas przed schody Manmenka Ghat. Tam wznoszą się jedne nad drugimi stopy drewn, na których pokładano ciała tych wszystkich ludzi, którzy za życia mieli pewne obawy o wieczną szczęśliwość; gdyż spalanie zwłok na tem świętym miejscu jest bardzo pożądane przez wiernych, to też stopy płoną dzień i noc. Bogacze z dalekich okolic każą się przetranszować do Benares jak tylko dotknęli zostają jakąś nieuleczalną chorobą, gdyż Benares bezsprzecznie jest miejscem, z którego najlepiej puszczć się w podróż na drugi świat. Jeżeli nieboszczyk miał tylko lekkie, powszednie grzeszki na sumieniu, to dusza jego unoszona dymem z Manmenki, pójdzie prosto na miejsce wielkiej szczęśliwości.

Jeżeli zaś był wielkim grzesznikiem, to dusza jego będzie musiała na nowo odrodzić się w ciele jakiego brahmina mającego przyjść na świat. Należy się spodziewać, że jeżeli po drugim wcie-

leniu życie jego będzie wzorowe, to już zostanie przypuszczony niezawodnie do udziału w niebiańskich szczęśliwościach w niebie Brahmy.

Resztę tego dnia poświęciliśmy zwiedzaniu miasta, jego głównych pomników i bazarów z ciemnymi sklepami, urządzonemi na sposób arabski. Tam to sprzedają owe śliczne i kosztowne musliny i „kinkob”, rodzaj materji jedwabnej przetykanej złotem, stanowiącej główny wytwór przemysłowy miasta Benares. Żal mi było noszących palakiny, choć zdawało się, że upał nie dokuczał im zbyt mocno; byli z nim oswojeni, a wreszcie biedacy cieszyli się, że zarobią kilka rupii.

Lecz zupełnie inaczej było z jakimś Hindusem a raczej Bengalczykiem, o żywych oczach i chytrej fizjonomji, który, nie kryjąc się nawet z tem bardzo, siedł za nami krok za krokiem podczas całej naszej wycieczki.

Wysiadając na wybrzeżu Manmenka podczas rozmowy z Banksem wymówiłem głośno nazwisko Munro. Bengalczyk, który przypatrywał się naszej łodzi, drgnął usłyszawszy je.

(Ciąg dalszy nastąpi).

miast rozpocząć, na co rząd na wstępne wydatki winien wyznaczyć 10 milionów dolarów.

Czy Włochy tworzą Wschodnią Ententę?

Gazeta węgierska „A Reggol” pisze, że pomiędzy prezesem ministrów węgierskich Bethlen a Mussolinim odbywały się w Medjolanie istotne rozmowy polityczne, chociaż temu zaprzeczają. Chodzi tu o utworzenie wschodniej ententy pod zwierzchnictwem Włoch. Wchodziłyby do niej Włochy, Turcja, Grecja, Bułgaria i Węgry. Związek ten byłby zwrócony przeciw Małej entencie, złożonej jak wiadomo z Rumunii, Jugosławii i Czechosłowacji.

Śladu po nim nie zostanie.

Bolszewicy zamierzali uwiecznić ciało Lenina, twórcy bolszewizmu i kazali jego zwłoki zabalsamować. Ale Pan Bóg zarządził inaczej. Pomimo zabalsamowania trup się rozkłada, tak że zarząd bolszewicki zamierza powziąć postanowienie, ażeby szczątki Lenina spalić. Pozostanie po nim jedynie proch. Lenin jest obrazem bolszewizmu. I jego bolszewizm zaczyna się już rozkładać i z czasem śladu po nim nie zostanie.

Turcja jest bez religii.

Obecny Prezydent republiki tureckiej Kemal basza postanowił przy pomocy parlamentu tureckiego wydać rozporządzenie o rozdzieleniu kościoła tureckiego od państwa. Minister sprawiedliwości oświadczył przedstawicielom prasy, że rząd turecki nie jest wrogem religii mahometanckiej, dla tego pozwala na jej wyznawanie tym, którzy chcą jej pozostać wiernymi. Ale wiara ta nie zgadza się z obecną republiką i jej programem, dla tego rząd jej urzędowo popierać nie będzie i zażąda tem samym rozdzielenia religii od państwa.

Agitacja przedwyborcza komunizmu we Francji.

Rządy francuskie dostrzegają robotę komunistyczną z okazji mających w tym jeszcze miesiąc nastąpić wyborów do parlamentu francuskiego. Sowiety każyły bowiem rząd francuski przez swego pła zawiadomić, że protestują energicznie przeciwko zabieraniu przez rząd francuski milionów dolarów, posłanych do Ameryki, dalej zapytują się, dlaczego rząd francuski nie chce prowadzić dalszych układów o uregulowaniu długów wojennych.

Rząd francuski upatruje w tych zapytaniach drwiny i nieuczciwą agitację komunistyczną, ażeby podburzać wyborców przy nadchodzących wyborach do parlamentu francuskiego.

Żydom dziś wszędzie dobrze.

Rząd sowiecki pod przewodnictwem Prezydenta sowiektów Kalinina omawiał sprawę żydowską. Postanowiono na razie tylko wyznaczyć dla 120 tysięcy rodzin żydowskich odpowiednio grunta rolne. Powyższą ilość Żydów zamierzają wysiedlić za rzekę Amur na Dalekim Wschodzie, gdzie zamierza się im wyznaczyć 35 tys. do 40 tysięcy gospodarstw rolnych. Rząd sowiecki projekt ten przyjął i Żydzi będą ziemię uprawiać. Byle tylko był przydatni do tego, bo jak dotąd to Żyd na roli pocić się nie lubi. Handel jest dla niego łatwiejszy i zyskowniejszy.

Ukryte skarby.

W jednej z miejscowości nad Dnieprzem także sowieckie wykryły w cerkwi ukryte kosztowności kościelne o wartości przeszło 500.000 rubli. Kosztowności, jak perły, brylanty i t. d., ukryte były w ramie drewnianej starego obrazu. Pod zarzutem niedozwolonego przechowywania kosztowności władze aresztowały dwu duchownych prawosławnych.

360 milionów dolarów na nowe okręty.

Amerkański parlament przyjął uchwałę przyznającą rządowi prawo na wydatek dalszych 359.190.000 dolarów na budowę okrętów wojennych, w tem 48 milionów na rozpoczęcie budowy 8-miu krążowników o pojemności 10 tys. ton i 2 eskadr łodzi podwodnych.

Groza przewrotu w Japonii.

Rząd japoński aresztował około 1000 rewolucjonistów politycznych przeważnie komunistów, usunął profesorów z uniwersytetów, sprzyjających nowościom przewrotu oraz rozwiązał stowarzyszenia studentów, sprzyjających komunizmowi. Widzimy zatem, że komunizm znajduje w Azji szerokie rozpowszechnienie.

Co mówi marszałek Foch o przyszłej wojnie?

Marszałek Foch oświadczył do przedstawicieli amerykańskiego dwutygodnika „Liberty”, że przyszła wojna, gdyby wybuchła, nie może ograniczyć się do jednego narodu, lecz musi ogarnąć wszystkich. Marszałek Foch drugiej wojny się nie spodziewa, lecz w razie wybuchu musiałaby w niej Ameryka wziąć czynny udział. Co zaś do Francji niczego sobie więcej nie życzy, jak żyć w zgodzie i w spokoju. Nie pragnie ona żadnych nowych zdobyczy, ale też niczego nie odda, za to pracować pragnie wszelkimi siłami nad utrwaleniem pokoju w Europie.

Z WOJEWÓDZTWA.

CHOJNICE, dnia 12 kwietnia 1928 r.

— Pochwały godny postępek.

W środę rano zamierzał wyjechać do Starogardu wracający z urlopu wielkocnośnego, spędzonego w Sępólnie, pewien żołnierz. Okazało się, że zapasy jego pieniędzy na zakup biletu nie starczyły. Obecny przypadkiem na dworcu starszy sekretarz sądowy p. Stendera, zorientowawszy się w położeniu, ofiarował się z pomocą. Obywatelski ten postępek zasługuje na uznanie.

— Ostrzeżenie.

Jest tu paru młodych ludzi, którzy mają zwyczaj podochoć sobie od czasu do czasu, ale równocześnie wylewać rzewne tęsknoty w niemieckich pieśniach „die Wacht am Rhein” i innych. Zaleca się tym osobnikom ostrożność, bo przy tych dobrowolnych popłaskach splewackich osobnicy ci nie liczą się ani z miejscem, w którym przebywają, ani z otoczeniem. Dotąd im to wszystko uchodziło, ale powinni pamiętać o przysłowiu: tak długo zban wodę nosi, aż się ucho urwie... Przedewszystkiem rodzice, zaciągajcie miejscowi, powinni w obec synków energicznie wystąpić, bo o tych ich występach wiedzą.

— Baczność Sokoli i Sokolice!

Odtąd odbędą się regularnie ćwiczenia dla drużów w wtorek i czwartek w hali ćwiczeń przy placu Piastowskim, a dla drużów w środę i piątek w hali gimn. w konwikcie o godz. 8.15 wieczorem, gdzie przyjmować się będzie zgłoszenia od osób mających zamiar wstąpić do Tow. jako ćwiczący. Ponieważ rozpoczęto już z ćwiczeniami na Zlot Okręgowy, wzywa się wszystkich członków ćwiczących do regularnego uczęszczania na takowe. Kto do ćwiczeń nie stanie, do zawodów dopuszczony być nie może.

— Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków.

W dniu 11 b. m. odbyło się zebranie Tow. Powstańców i Wojaków. Zebranie zagał p. prez. i por. rez. Morawski hasłem „Wolność”. Następnie p. kapitan Sarnowski mówił o korzyściach przysposobienia wojskowego i o podziale na drużyny i plutony. Jako plutonowego wysunął p. Roliński. Sprawozdanie ze zjazdu zdał p. Stendera. W wolnych głosach omawiano sprawę 3 Maja. W d. 2-go maja uchwalono urządzić capstrzyk z współudziałem Tow. Powstańców i Wojaków, Sokolów, Podoficerów Rezerwy, Hałca, Młodzieży Katolickiej i Harcerstwa. Wymarsz nastąpił z Hotelu Centralnego. Prowadził druż. prez. i por. rez. Morawski. Po innych pomniejszych sprawach zamknął zebranie druż. prez. i por. rez. Morawski hasłem „Wolność”.

— Rejestracja pojazdów mechanicznych.

znajdujących się na terenie powiatu, a podlegających w roku bieżącym rejestracji, odbędzie się dnia 14 bm. od godziny 8—16-tej w Chojnicach.

— Tylko dziś, w czwartek, wyświetla

kino „Nowości” zajmujący, sensacyjny dramat w 8 aktach z życia cowbojów amerykańskich p. t. „Człowiek, który widział śmierć”. W roli tytułowej: Ken Maynard ze swym nieodstępny rumakiem Tarzanem.

— Na ostatnim targu płacono za funt wołowiny 1,20—1,40 zł, siekane 1,45—1,60 zł, słonina 1,65 zł, wieprzowina 1,30—1,40 zł, cielęcina 0,80—1,00 zł, skopowina 1,30 zł, kiszki: krwawa 1,15—1,40 zł, wątroblana 1,40—1,60 zł, czonskowa 1,40 zł, kiełbasa 1,60—2,00 zł, masło 3,00 zł, ryby: szczupaki 1,10 zł, okonki 0,40 zł, jaja 2,30 zł, prosięta para 35 zł.

— Tuchola.

(W obronie życia postrzelili.) W pierwsze święto wieczorem około godz. 10 wkroczył, będący na urlopie u rodziców w Kościłacie odslugujący woj-

OSTATNIE WIADOMOŚCI.

Mussolini otrzyma order polski.

Mussolini otrzyma z okazji pobytu młn. Zaleskiego w Rzymie wysoki order polski. Oprócz tego dekorowani zostaną inni wysocy dostojnicy.

Gazecie polskiej szyby powybijano.

W gmachu „Katolika” w Bytomiu po stronie niemieckiego Śląska powybijano szyby. Dotąd nie ustalono, czy to zrobili prości ulicznicy, czy bojówki niemieckie.

Co się robi.

Z pogranicza litewskiego donoszą, że w związku z konferencją w Królewcu Litwini czytały gorączkowe przygotowania na stacji granicznej Zawiasy, ażeby zbudować cysterny naftowe, jak również pracują nad węzłem kolejowym, który będzie niezbędny przy otwarciu ruchu kolejowego z Polską.

Przerwane rokowania gospodarcze.

Rokowania gospodarcze pomiędzy Litwą a Niemcami, które miały się rozpocząć 16 kwietnia br. zostały odroczone.

Król Amanullah operowany.

Król Amanullah kazał się w środę 11 bm. w berlińskiej klinice na gardło operować. Operacja powiodła się pomyślnie i król czuje się zdrowo. Za kilka tygodni przybędzie do Polski.

Dar dla Ojca św.

W celu uczczenia pięćdziesiątej rocznicy kapłaństwa Ojca św., która przypadnie w grudniu 1929 r., duchowieństwo francuskie przygotowuje dar jubileuszowy dla Papieża w postaci złotego kielicha misternej roboty.

Huragan się rozpętał.

Nad Meksykiem rozpętał się szalony huragan, tornadem zwany. Szkody są ogromne, lecz dotąd nieznanne.

skowość Rainowski, w mocno podchmielonym stanie do mieszkania Włocha w Tucholi. Bez powodu wyciągnął pałasz i zaczął grozić familij W. Gdy W. udał się do telefonu, w celu przywołania policji na pomoc R. szedł na niego. Po kilkakrotnym ostrzeżeniu oddał W. na R. dwa strzały, w obronie własnej, które napastnika powaliły na podłogę. Przywołana policja odstawiła R. do lekarza, który mógł tylko stwierdzić, że jeszcze jedna kula znajduje się w szyi, która usunięta musi zostać za pomocą operacji. Przez funkcjonariusza Policji Państw. został R. do Chojnic odstawiony i zarządzerji wojskowej oddany celem przekazania go do szpitala św. Boromeusza. Urlop dla 21-letniego człowieka będzie miał zły skutek, gdyż prawo wojskowe ostro karze za podobne wykroczenia.

Byśław. (Samobójstwo.) W ubiegłym tygodniu utopiła się w jeziorze byśławskim żona gospodarza p. B. z Byśławia. Co wpłynęło na denatkę, że na własne życie — niewiadomo. Prawdopodobnie uczyniła to w przystępie obłądu.

Nowe Suminy, pow. tucholski. (Otrzymał odznakę Frontu Pomorskiego.) Za zasługi położone przy objęciu Pomorza przez wojska polskie, otrzymał odznakę Frontu Pomorskiego por. rez. p. Killchowski — kierownik tuż szkoły powszechnej. Zaznaczyć wypadła, iż p. K. jest również prezesem miejscowego Tow. Powst. i Wojaków, i cieszy się tu jako nauczyciel jak i wojak wielkim zaufaniem.

Iwlec, pow. tucholski. (Sprzedaż drzewa.) W czwartek 12 bm. sprzedawca będzie państw. nadleśnictwo Wierchlas, w zwykłym lokalu w Iwcu, w drodze publicznej licytacji, drzewo rozmaitych gatunków (c)

Wysoka — Wleś, pow. tucholski. (Zmiana własności.) W ostatnich dniach sprzedał swe 16 morgowe gospodarstwo p. Nowakowski, za cenę 8300 — zł. Nowonabywcą jest p. Marjan Patka z Budzinka pow. świeckiego. (c)

Klonowo, pow. tucholski. (Sprzedaż drzewa.) W środę 18 bm. odbędzie się w lokalu p. Friesego w Klonowie publicznie sprzedaż drzewa użytkowego i opałowego z państwowych lasów nadleśnictwa Zomrzenica. (c)

Włębork, pow. sepoński. (Napać.) W nocy z Wielkiej Soboty wkroczyło dwóch zamaskowanych bandytów w pobliższej wsi Rościmiu do mieszkania osadnika Stega, w celu dokonania kradzieży. Osadnik, który chciał napastników odpuścić, został przez nich strzałami

Co się dzieje z Trockim?

Od pewnego czasu obiegają pogłoski o śmierci Trockiego. Dotąd wiadomości były sprzeczne. Obecnie nadchodzi z Moskwy wiadomość, że na Trockiego urządzono zamach i że został on ciężko zraniony. Zamachu miał dokonać młody Gruzin. Skądinąd znowu donoszą, że Trocki jest zdrow i że jest w Moskwie oczekiwany około 20. kwietnia, ażeby się starać o pogodzenie się z partją i rządem.

Cesarzowa Zyta wraca do zdrowia.

Z San Sebastjan donoszą, że w stanie zdrowia b. cesarzowej Zyty nastąpiło takie polepszenie, iż chora mogła już opuścić łóżko.

Dług Hiszpanji.

Minister finansów w Hiszpanji podał do wiadomości, że długi państwowe Hiszpanji wynoszą obecnie 2850 milionów pesetów.

Trzęsienie ziemi w Turcji.

Ze Smyrny donoszą, że w okolicy zapadło się wskutek wstrząsów podziemnych dalszych 2000 domów.

Zatopiona kopalnia.

Wody z roztopów wiosennych wdarły się w Mongolji do kopalni węgla pod Mugdenem i zatopiły ją. 5 Chłirczyków poniosło śmierć.

Piorun uderzył w świątynię.

W prowincji indyjskiej Bombay w miejscowości Kottysam uderzył piorun w świątynię budyjską podczas nabożeństwa. 5 osób zostało zabitych 30 rannych.

Krwawe wybory.

W Chicago podczas wtorkowych wyborów gubernatora Stanu odbywały się krwawe sceny. 6 uzbrojonych mężczyzn jadących autem zastrzeliło murzyńskiego adwokata Granadę i ranilo ciężko jego współtowarzysza przy rozdawaniu odezw.

rewolwerem ciężko ranił. Natychmiast powiadomiona policja rozpoczęła za bandytami pościg, który narazie nie dał wyniku. Ciężko rannego odstawiono samochodem dr. Krebsa do szpitala w Włęborku. Jest nadzieja, że utrzyma go się przy życiu.

Świecie. (Z Kasy Chorych.) Jak to już swego czasu w naszym piśmie donosiśmy, zostały władze tutejszej Powiatowej Kasy Chorych, zarządzeniem Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń, rozwiązane. Zatem wszelkie prawa przechodzą na mianowanego komisarza p. Wład. Wachowłaka, który jest również komisarzem Pow. Kasy Chorych sąsiedniego powiatu bydgoskiego. W p. Wachowłaku widzieliśmy człowieka pełnej inicjatywy i energii. Zdołał on w krótkim czasie postawić opiekę społeczną w powiecie bydgoskim na bardzo wysokim poziomie. Oprócz gabinetu leczenia fizykalnego, którego urządzenie odpowiada najnowszym sposobom tego rodzaju leczenia, urządził się w powiecie bydgoskim stacje sanitarne, przychodnie i t. p., tak, że opieka społeczna, która dotychczas stała prawie na uboczu, staje się coraz to więcej rzeczywistą w tem przeświadczeniu, że przez szereg zasad higienicznych zdrowotność ludności w kraju zostanie znacznie podniesiona. Mamy nadzieję, że i powiat świecki jako jeden z największych Pomorza zostanie w najbliższym czasie zaopatrzonej w urządzenia sanitarne. Kasa Chorych i władze lokalne winny pod tym względem wspólnymi siłami dążyć do zrealizowania tak ważnych i pożytecznych zadań. Inicjatywę taką powitaloby obywatelstwo tutejsze z radością i zadowoleniem. Komisarzowi p. Wachowłakowi życzymy na tej drodze owocnej i wydajnej pracy, dla dobra ubezpieczonych i ogółu. (c)

Świecie (Ofiary na chleb dla ubogich.) Do skarbonki wystawionych przez Konferencję męską św. Stanisława w Świecie, w kilku składach miasta, jako ofiarę na chleb dla ubogich, wpłynęło razem 57.46 zł. (c)

— (Jeszcze jeden fryzjer.) W ostatnich dniach otworzył przy rynku p. St. Stołński zakład fryzjerski damsko-męski. (c)

Świekatowo, pow. świecki. (Ważne dla posiadaczy narzędzi młerniczych.) Lotny Urząd Miar przeprowadzać będzie w czasie od 11. do 19. bm. w lokalu p. Gołabiewskiego w Świekatowie wtórnie legalizację wag i miar. Posiadacze takich z gmin: Świekatowo, Jantka Góra, Lub. Lipiny, Lipienica, N. Łąkie, Sucha, Świekatówko, Szewno, Szewinek, Turzyny

I Turzynek powinni w oznaczonym lokalu i czasie stanąć do wtórnej legalizacji. (c)
Jeżewo, pow. świecki. (Jarmark.) W czwartek 19 bm. odbędzie się tutaj jarmark kramny wraz z targiem na konie i bydło. (c)

Jeżewo, pow. świecki. (Udekorowa nie odznaką Frontu Pomorskiego.) Za zasługi, położone przy objęciu Pomorza przez wojska polskie, otrzymał odznakę honorową Frontu Pomorskiego p. Stanisław Grzesik — naczelnik tuł. stacji kolejowej. (c)

Jania Góra, pow. świecki. (Sprzedaż drzewa.) Państw. Nadleśnictwo Świekatówko sprzedawać będzie w drodze licytacji, w sobotę 14 bm. u p. Knutha drzewo opałowe z wszystkich rewirów. (c)

Grudziądz. (Echa afery magistrackiej.) Komisja rewizyjna z Poznania nie zdołała jeszcze przejrzeć całego materiału w całej tej skandalicznej sprawie. — Na mieście o niczem innym nie mówią, jak tylko o nadużyciach magistrackich. Podobno ma przyjechać jeszcze jedna komisja z ramienia min. Składkowskiego. Mówią także, że sam minister ma przybyć do Grudziądza na lustrację. — Notujemy te pogłoski z obowiązku dziennikarskiego, nie ręką za ich wiarygodność. — Kontrola nadużyć w Magistracie jest ogromnie utrudniona, ponieważ wnieśli w aferę, jakoteż i jej bohaterzy przyczynili się do zaginięcia ksiąg w przededniu rewizji. — Opinia krytycznie omawia działalność komisji rewizyjnej z ramienia Rady Miejskiej, która mogła nie zauważyć, iż nadużycia w Magistracie działy się od dawna, bo od 1920 roku. — Urzędnicy jak p. Antkowiak rezydent kasy, oraz p. Szczygiel prowadzili wystawny tryb życia. — Pobierając 600 zł miesięcznej pensji kupowali sobie domy, a nawet jeden z nich posiadał przepyszny samochód. — Dziwne jest, że to uszło dotychczas uwagi wszystkich, boć nie podobna, żeby z 600 zł pensji móc zaoszczędzić na samochód i domy.

Rewizja w dalszym ciągu trwa, a ponieważ brak ksiąg posuwa się powoli — rezultatów rewizji oczekują z zacięciem, gdyż, jak utrzymują jeszcze wiele osób w tą ciemną sprawę jest w mieszanych. (u)

GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Dolary Stanów Zjedn. (1 dolar)	8,90 zł.
Franki francuskie (100)	35,11 zł.
Franki szwajcarskie (100)	171,80 zł.
Funty angielskie (1 f.)	43,53—43,52 zł.
Korony czeskie (100k.)	26,41 1/2 zł.
Liry włoskie (100 lirów)	47,110 zł.
5 proc. pożyczka dolar.	81,50—85,00 zł.
6 proc. 1919/20	— zł.

Odańsk (w guldensach.)	5,12
Dolar	57,47
Złoty (100 złotych)	57,51
Przekazy na Warszawę (,)	122,60
100 marek rentowych	25,01 1/2

Giełda Płodów Rolnych w Poznaniu

Warunek: handel hurt. fr. st. załad. ładunki wagon. dostawa zaraz za 100 kg. w złotych.

Zyto	47,50—49,00
Pszenica	54,00—55,00
Jęczmień	37,00—40,00
Jęczmień brow	42,00—44,00
Owies	40,00—42,00
Mąka z. 65% wł. work.	70,50—
Mąka z. 70% wł. work.	68,50—
Mąka p. 65% wł. work.	75,50—79,50
Ospa pszenna	32,00—33,50
Ospa żytnia	34,00—35,00
Ziemniaki jadalne	—
Ziemniaki fabryczne	6,10—6,30
Groch polny	46,00—51,00
Groch jad. Victorja	60,00—82,00
Koniczyna czerwona	220,00—310,00
Koniczyna szwedzka	290,00—350,00
Koniczyna biała	180,00—280,00
Lubin niebieski	23,00—24,00
Lubin żółty	24,50—25,50
Wyka lat. i peluska	31,00—34,00

Ogólne usposobienie spokojne, podaż żyta zwiększona. Uwagi: Jęczmień brow. o wadze wyższej niż stand. ponad not. Koniczyny wybor. w ziarnie, kolorze i czystości ponad notowania.

Targowica Miejska w Poznaniu.

Urzędowe sprawozdanie targowe. Notowania cen z dnia 11. 4. 1928 r. Płacono za 100 kg. żywej wagi.

Ceny loco targowica Poznań, łącznie z kosztami handlowymi.

- I. Bydło:** (pełnowartościowe.)
A. Woly.
 a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej, niezaprężane 160—164
 b) pełnomięsne, wytuczone woły od lat 4 do 7 142—148
 c) młode mięsne, nie wytuczone i starsze wytuczone —
B. Stadniki:
 a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej 146—148
 b) pełnomięsne młodsze 130—140
 c) młerne odżywnione młodsze i dobrze odżywnione starsze 120—126
C. Jałówek i krowy:
 a) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7 —
 c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałówek 140—146
 d) młerne odżywnione krowy i jałówek 122—128
 e) licho odżywnione krowy i jałówek —
II. Cielęta:
 a) najprzedniejszego opasu (Doppellendery) —
 b) najprzedniejsze cielęta tuczone 170—176
 c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki 160—164
 d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki 150—154

- e) liche ssaki 144—146
III. Owce:
 Opasy chlewne.
 a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne 130—
 b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta i dobrze odżywniane młode owce 120—124
 c) młerne odżywnione skopy i owce —
IV. Świnie:
 a) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi 190—
 b) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi 184—186
 c) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi 176—180
 d) mięsne świnię ponad 80 kg. 164—170
 e) maciory i późne kastraty 150—180
 Przebieg targu ożywiony.

RUCH w TOWARZYSTWACH.

Bacność P. Z. K. Miesięczne zebranie koła P. Z. K. Chojnice odbędzie się dnia 12 VI br. o godz. 19 w lokalu p. Jądzewskiego. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy. O liczny udział członków prosil Zarząd.
Tow. Upiększenia Miasta. W piątek, dnia 13 kwietnia 1928 r. o godz. 20-tej odbędzie się walne zebranie Tow. Upiększenia Miasta w hotelu Engel w Chojnicach.
 Porządek obrad:
 1. Sprawozdanie przewodniczącego.
 2. Sprawozdanie kasowe i wybór Komisji rewizyjnej.
 3. Udzielenie absolutorjum skarbnikowi.
 4. Wolne wnioski.
 Szan. Członków na zebranie to uprzejmie zaprasza Zarząd.
Towarzystwo Pszczelnicze. W niedzielę d. 15 bm. o godz. 14 odbędzie się miesięczne zebranie w lokalu zebrań. Wykład pt. „Karmienie pszczół”. Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Ogłoszenie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że rejestracja pojazdów mechanicznych, znajdujących się na terenie tuł. powiatu, a podlegających w roku bieżącym rejestracji odbędzie się przez Komisję dla badania pojazdów mechanicznych dn. 14. 4. 1928 r. od godz. 8 — 16-tej w Chojnicach i to przed gmachem Starostwa.

W Toruniu zaś odnośna Komisja będzie urzędowała w dniu 2, 3, 16. i 17. kwietnia br. 824

Chojnice, dnia 11. kwietnia 1928 r.

Urząd Policji Miejskiej.

Państw. Nadleśn. Kłosnowo
 urzędu

Licytacje na drewno opałowe

z leśnictw: Bachorze, Powalki, Kłodawa i Dębowa Góra w piątek, dnia 20. kwietnia 1928 roku w lokalu p. Narlocha w Kłodawie.

Początek o godzinie 10-tej rano. 821

Państwowy Nadleśniczy.

Wielki wybór

ŻURNALI

Przegląd Mód, Przegląd Kobiety, Rekord oraz żurnale francuskie i męskie

Księgarnia „Dzien. Pom.”

w Chojnicach.

KINO NOWOSCI

Tylko w czwartek 12. bm. o 8.15
Człowiek, który widział śmierć.

Zajmujący dramat sensacyjny z życia cowbojów w 8 aktach.

W roli głównej: Ken Maynard ze swym nieodstępnym rumakiem „Tarzanem“.

Piękne widoki stepów amerykańskich! Niebysza sensacja! 822

Wielki wybór

MEBLI

kompletne umeblowania jak i pojedyncze meble.

Trumny

i wybicia do trumien

Fr. Kiedrowski,

Chojnice (Pom.) Człuchowska 6 8

Najstarszy magazyn w mieście.

Własne warsztaty stolarskie i taplersk.

Dozór Kościelny w Swornegaciach sprzeda na licytacji dnia 19. kwietnia br. o godz. 4. po poł. w lokalu p. Gilszczyńskiego w Swornegaciach

około 14 m³ użytkowych kłoców topolow. o średnicy 25 do 100 cm. i kilka mtr. wałków użytkowych i drewna opałowego z topoli.

Drzewo leży na probostwie. Ks. Czaplewski, proboszcz. 826

Swiezo dojna koza

na sprzedaż. Strzelecka 50.

Cebulecytawska

po zł 25 za 50 kg. wysła dopóki zapas starczy za zaliczką

K. Weckowski Syn Czersk-Pom. Tel. 33

Każdą ilość świeżych

Węgorzy

kupuje i płaci najwyższe ceny. 815

A. Słomiński Brusy telefon 9.

Szparagi i truskawki

do sadzenia poleca K. Błaszczyk.

Przetarg przymusowy

Dnia 13 kwietnia br. o godz. 17-tej sprzedawac będą na sali p. Heinrieha przy ul. Człuchowskiej najwięcej dającym za gotów.

12 sztuk płaszczy męskich różnego koloru & kurki męskie

Licytacja odbędzie się napewno. 827

Rogowski kom. sądowy, Chojnice. Dworcowa 62.

Licytacja przymusowa

W sobotę 14. 4. 27 r. o godz. 10 przed połudn. sprzedam w Rytku na sołectwie:

2 prosiaki, 1 sanle 1 wóz roboczy 1 szafa do bielizny 20 desek 3/4 cal. najwięcej dając. za gotówk.

Winkowski kom. sąd. Chojnice. 825

Pranie bielizny

tylko pół pracy pozatem zaoszczędza się mydło i proszek w wielkiej mierze, używając środka (Burnus) do zamoczenia bielizny na zimno nie do gotowania zupełnie nieszkodliwy środek w 2 godz. rozpuści brud tak, że później wystarczy tylko krótkie gotowanie, lub lekkie tarcie bielizny cena jednej paczki 0.25 zł. wystarczającej na 40 litr. wody.

Bracia Hubert właśc. J. Hubert

Drogerja — Perfumerja rok zał. 1894.

ulica Gdańska nr. 18.